

به نام خدا

دانشکده بهداشت

گروه آموزش بهداشت و ارتقای سلامت

طرح درس تکنولوژی و روش های آموزشی

تعداد و نوع واحد: ۳ واحد نظری- عملی	زمان: شنبه ها، نیمسال اول ۹۷/۹۸
پیش نیاز: ندارد	ساعت کلاس: ۸-۱۰
مخاطبان: دانشجویان کارشناسی ارشد آموزش بهداشت ورودی ۹۶	شماره کلاس:
استاد: دکتر حسین اشتریان- دکتر فرزاد جلیلیان (۵۰٪-۵۰٪)	ساعت پاسخگویی به فراگیران: دوشنبه ۱۰-۱۲

معرفی اجمالی دوره:

از واحد های اختصاصی در دوره کارشناسی ارشد آموزش بهداشت: درس "تکنولوژی و روش های آموزشی" را می توان نام برد. هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی نظری تکنولوژی آموزشی، اصول طراحی آموزشی، استراتژیهای آموزشی و تهیه وسایل کمک آموزشی و کاربرد عملی و نحوه ارزشیابی آنها می باشد. در این درس، دانشجویان با استراتژیهای آموزشی نحوه کارکرد وسایل کمک آموزشی، تهیه طرح درس، فرآیند ارزشیابی تاثیر برنامه های آموزشی و بکارگیری وسایل آشنا می شوند.

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با اصول و مقدمات تکنولوژی آموزشی، مبانی نظری تکنولوژی، اصول طراحی آموزشی، استراتژیهای آموزشی و تهیه وسایل کمک آموزشی و کاربرد عملی و ارزشیابی آنها

اهداف کلی جلسات:

۱. تبیین اهمیت و اهداف تکنولوژی آموزشی
۲. تبیین استراتژیهای یادگیری و روش های آموزشی
۳. آشنایی با ابعاد نرم افزاری تکنولوژی
۴. آشنایی با طراحی منظم آموزشی
۵. آشنایی با رسانه های آموزشی و نحوه کار با آنها
۶. آشنایی با وسایل کمک آموزشی
۷. تهیه و طراحی رسانه
۸. کار با وسایل کمک آموزشی (ساده و پیچیده) و ارزشیابی آنها

۹. بازدید از مراکز رسانه ای

۱۰. ارائه گزارش کارهای عملی

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

"مدرس جلسات اول تا هفتم: دکتر اشتریان"

جلسه اول:

عنوان: تعریف، اهمیت و اهداف تکنولوژی آموزشی

اهداف ویژه- پس از این جلسه:

۱. مفاهیم آموزش و پرورش، آموزش و تدریس را با هم مقایسه کند.
۲. دانشجو بتواند مفاهیم "تکنولوژی" و "تکنولوژی آموزشی" را با استناد به منابع علمی معرفی شده به وی به طور کامل تعریف نماید.
۳. دانشجو بتواند تاریخچه تکنولوژی آموزشی را با استناد به منابع علمی معرفی شده بصورت مختصر توضیح دهد.
۴. دانشجو بتواند ضرورت تکنولوژی آموزشی را توضیح دهد.
۵. دانشجو بتواند اهداف تکنولوژی آموزشی را تشریح نماید.
۶. تفاوت **Hard and Soft Technology** را توضیح دهد.
۷. آموزش را با بهره گیری از نگرش سیستمی تحلیل کند.

جلسه دوم:

عنوان: طراحی منظم آموزشی

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه دانشجو بتواند:

۱. طراحی آموزشی را تعریف کند.
۲. ارتباط طراحی آموزشی و تکنولوژی آموزشی را شرح دهد.
۳. خاستگاه و ریشه پیدایش طراحی آموزشی را بیان نماید.
۴. مزایا و محدودیتهای طراحی آموزشی را توضیح دهد.
۵. طراحی آموزشی را از منظر رویکرد رفتار گرایی مورد بحث قرار دهد.
۶. طراحی آموزشی مبتنی بر رویکرد شناخت گرایی را تحلیل کند.
۷. اصول کاربرد ساختن گرایی برای طراحی آموزشی را فهرست نماید.

جلسه سوم و چهارم:

عنوان: فرایند و عناصر طراحی آموزشی

اهداف ویژه- فراگیر پس از این جلسه بتوانند:

۱. ویژگیهای فرایند طراحی آموزشی را بیان کند.
۲. اعضای گروه طراحی آموزشی و نقش هر یک در فرایند طراحی آموزشی را شرح دهد.
۳. عناصر مهم طراحی آموزشی را نام ببرد.
۴. مفهوم و انواع تحلیل را شرح دهد.
۵. تفاوت هدفهای کلی و عینی را مقایسه کند.
۶. طبقه بندی هدف های آموزشی بلوم، گانیه و مریل را با یکدیگر مقایسه کند.
۷. اصول انتخاب محتوای آموزشی را شرح دهد.

جلسه پنجم و ششم:

عنوان: ارزشیابی آموزشی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو بتواند:

۱. مفاهیم و اصطلاحات سنجش، اندازه گیری و ارزشیابی آموزشی را مقایسه کند.
۲. انواع آزمون ها را تشریح نماید.
۳. ابزارهای مختلف سنجش هدفهای آموزشی حوزه های سه گانه شناختی، عاطفی و روان حرکتی را طراحی و اجرا نماید.
۴. اصول مورد استفاده جهت تحلیل و تفسیر نتایج آزمونهای چهار گزینه ای را توضیح دهد.
۵. توانایی انتقادی آزمون های تهیه شده توسط دیگران و ارایه نظر در مورد آنها را نشان دهد.

جلسه هفتم:

عنوان: الگوهای طراحی آموزشی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو بتواند:

۱. مفهوم الگوی طراحی آموزشی را بیان کند.
۲. الگوی عمومی طراحی آموزشی را شرح دهد.
۳. اجزای اصلی الگوی طراحی دیک و کاری را توضیح دهد.
۴. الگوی طراحی آموزشی کمپ و همکاران را با ذکر اجزای مهم آن شرح دهد.
۵. مراحل اصلی طراحی با استفاده از الگوی هینیچ و همکاران را شرح دهد.

"مدرس جلسات هشتم تا دوازدهم: دکتر فرزاد جلیلیان"

جلسه هشتم:

عنوان: رسانه های آموزشی و وسایل کمک آموزشی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو باید بتواند:

۱. رسانه را تعریف کند.
۲. رسانه آموزشی را توضیح دهد.
۳. وسایل کمک آموزشی را تعریف کند.
۴. تفاوت رسانه و وسایل کمک آموزشی را شرح دهد.
۵. اصول انتخاب رسانه را بیان کند.
۶. کاربرد رسانه در مراحل مختلف تدریس را شرح دهد.
۷. مخروط تجارب ادگاردیل را شرح دهد.
۸. ویژگیها، تقسیم بندی و نحوه استفاده از رسانه های یاد دهی- یاد گیری (دیداری، شنیداری، دیداری-شنیداری و چند حسی) را بطور کامل ذکر نماید.

جلسه نهم:

عنوان: رسانه های آموزشی مکتوب

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو باید بتواند:

۱. انواع مواد آموزشی مکتوب را توضیح دهد (پمفلت، پوستر، خبر نامه و ...)
۲. مراحل طراحی رسانه مکتوب را نام ببرد.
۳. اهمیت و روش شناخت مخاطب را در طراحی وسایل مکتوب آموزشی توضیح دهد.
۴. نحوه تنظیم اهداف برای تولید رسانه را بیان کند

۵. ویژگی‌های محتوا و تصاویر مورد استفاده در رسانه و سایر موارد مهم مورد توجه مانند فونت، طرز قرارگیری مطالب و ... را شرح دهد.
۶. نحوه تولید رسانه برای افراد کم سواد و بی سواد و گروه‌های خاص مانند سالمندان را شرح دهد.
۷. معیار و روش های ارزیابی رسانه را شرح دهد.
۸. چالش های پیشرو در تولید رسانه های مکتوب و نحوه مقابله با آنها را بیان کند.

جلسه دهم:

عنوان: کار با رسانه های جمعی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو باید بتواند:

۱. اهمیت استفاده از رسانه های جمعی شامل روزنامه، رادیو و تلویزیون در آموزش سلامت افراد جامعه را نشان دهد.
۲. روش صحیح ارائه مطالب آموزش سلامت جهت چاپ در روزنامه ها را تشریح نماید.
۳. یک نمونه از مطالب آموزش سلامتی جهت چاپ در روزنامه محلی را تهیه نماید.
۴. کارکرد رسانه های جمعی در انتشار اطلاعات سلامتی، ایجاد و تغییر عقیده به موضوعات سلامتی را بیان نماید.
۵. نحوه کار با رادیو به عنوان یک رسانه جمعی را توضیح دهد.
۶. نحوه کار با تلویزیون به عنوان یک رسانه جمعی را شرح دهد.
۷. Entertainment-education با استفاده از برنامه رادیویی و تلویزیونی را توضیح دهد.

جلسه یازدهم:

عنوان: آشنایی با روش های آموزشی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو بتواند با روش های آموزشی زیر آشنا شود:

سخنرانی، بحث گروهی، پانل، سمپوزیوم، کارگاه و ...

جلسه دوازدهم:

عنوان: طراحی آموزشی در محیط های الکترونیکی

اهداف ویژه- پس از این جلسه دانشجو باید بتواند:

۱. مفهوم یادگیری الکترونیکی را مورد بحث قرار دهد.
۲. ویژگیهای یادگیری الکترونیکی را شرح دهد.
۳. انواع یادگیری الکترونیکی را با ذکر مثال بیان کند.

۴. اعضای گروه طراحی آموزشی برای یادگیری الکترونیکی و نقش هر کدام را شرح دهد.
۵. فرایند طراحی و اجرای یادگیری الکترونیکی را با استفاده از شکل توضیح دهد.
۶. طراحی آموزشی و یادگیری الکترونیکی را شرح دهد.
۷. مزیت ها و معایب روش های یادگیری الکترونیک را شرح دهد.
۸. مسایل اخلاقی در یادگیری الکترونیک را تحلیل کند.
۹. نحوه استفاده از برخی نرم افزارهای مرتبط با تولید رسانه را نشان دهد.

"مدرس جلسات سیزدهم تا شانزدهم بصورت مشترک: دکتر اشتریان و دکتر جلیلیان"

جلسه سیزدهم:

عنوان: ارایه کار عملی و ارزیابی برنامه آموزشی

جلسه: چهاردهم

عنوان: ارایه کار عملی و ارزیابی پمفلت

جلسه: پانزدهم

عنوان: ارایه کار عملی و ارزیابی وسیله کمک آموزشی پوستر

جلسه: شانزدهم

عنوان: ارایه کار عملی و ارزیابی فیلم آموزشی تهیه شده

- راهنمایی تهیه برنامه آموزشی و پمفلت توسط دکتر اشتریان و راهنمایی تهیه پوستر و فیلم آموزشی توسط دکتر جلیلیان صورت می گیرد و بایستی دانشجویان در طول دوره با تماس با اساتید مربوطه کارهای عملی در نظر گرفته شده را انجام دهند. عنوان برنامه آموزشی، پمفلت، پوستر و فیلم بایستی مرتبط با عنوان پایان نامه باشد. ضروری است در طول هفته دانشجویان به واحد مدیال مراجعه و فعالیت نمایند. بدیهی است گزارش حضور و میزان حضور دانشجویان هر هفته توسط آقای کرمی کارشناس مرکز به اساتید اعلام می شود.

واحد عملی (۳۴ ساعت)

- ✓ آشنایی با وسایل مدیا لب (اورهد، وژیولایزر، نرم افزار، ...)
- ✓ بازدید از مراکز تولید رسانه و تهیه گزارش دانشجوی (صدا و سیما، معاونت بهداشتی، اداره ارشاد)
- ✓ تهیه و ارایه برنامه آموزشی، پمفلت، پوستر، فیلم آموزشی

شیوه های یاددهی - یادگیری

در دوره تحصیلات تکمیلی از دانشجو انتظار می رود تا رویکرد دیگری را در یادگیری مطالب دنبال کنند و بنابراین از روش آموزش مشارکتی و تعاملی استفاده می شود. دانشجو قبل از هر جلسه بایستی مطابق عناوین اعلام شده مطالب را قبل از حضور در کلاس مطالعه نماید.

رسانه های آموزشی:

وایت برد ، رایانه، کتب و مجلات

مقررات درس:

مطالعه مطالب قبل از حضور در کلاس

حضور منظم در کلاس و شرکت در فعالیت های کلاسی

انجام تکالیف محوله

ارزشیابی:

۱. انجام تکالیف و فعالیت های محوله شامل: برنامه آموزشی (۳)، پمفلت (۱)، پوستر (۱) و فیلم آموزشی (۳): ۸ نمره
۲. ارائه گزارش بازدید: ۲ نمره
۳. امتحان میان ترم: ۳ نمره
۴. امتحان پایان ترم: ۷ نمره

منابع:

- ❖ فردانش، هاشم. مبانی نظری تکنولوژی آموزشی. انتشارات سمت. آخرین چاپ
- ❖ نوروزی، داریوش و رضوی، سید عباس. مبانی طراحی آموزشی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۰
- ❖ فردانش، هاشم. مبانی طراحی آموزشی
- ❖ احدیان، محمد. مقدمات تکنولوژی آموزشی. انتشارات بشری
- ❖ موریسون گری آر، روس اتیون و کمپ جرالده. طراحی آموزشی اثر بخش. ویرایش چهارم. انتشارات دانشگاه شهید چمران، ۱۳۸۷

- ❖ گریسون دی آر و اندرسوت تری. یادگیری الکترونیکی در قرن بیست و یکم (مبانی نظری و عملی). ترجمه: اسماعیل زارعی زوارکی و سعید صفایی موحد. انتشارات علوم و فنون
- ❖ رضوی عباس. مباحث نوین در فناوری آموزشی. انتشارات دانشگاه شهید چمران
- ❖ علی آبادی. خدیجه. مقدمات تکنولوژی آموزشی. انتشارات دانشگاه پیام نور
- ❖ اسدی امیر حسین و همکاران. رسانه های دیجیتال و سلامت. چاپ اول. تهران: انتشارات آثار سبحان، ۱۳۹۱
- ❖ رضوی عباس. اصول طراحی و تولید فیلم های آموزشی. چاپ اول، تهران: انتشارات سمت، ۱۳۸۷
- ❖ صفاری محسن. تکنولوژی آموزشی در حوزه سلامت. تهران: انتشارات آثار سبحان، ۱۳۹۱
- ❖ شعبانی حسن. مهارتهای آموزشی و پرورشی. تهران: انتشارات سمت، ۱۳۹۰
- ❖ Bensley, R.J. and Brookins-Fisher, J. *Community health education methods: A practical guide*. Jones & Bartlett Learning. 2003
- ❖ Rogers, Patricia L., ed. *Designing instruction for technology-enhanced learning*. IGI Global, 2002.